

En aften i bunkeren

AF NIKLAS JOHANSEN

En kold og mørk aften den 30. januar samledes et halvt hundrede mennesker i Ejbybunkeren - et tidligere militært anlæg fra Den kolde Krig (og nu museum) i udkanten af Rødovre. Fra indgangen gik vi ad trapper ned til situationsrummet, hvor det dæmpede lys samt en fjern dyster brummen anslog stemningen til aftenens tema: atomvåben og international sikkerhedspolitik.

Da alle havde sat sig, kom aftenens 6 guitarister ind i rummet og startede aftenen med stykket "Hyperosmia" af Hugi Gudmundsson. Det er et smukt og kort stykke med bløde flageoletter og små sekundsammenstød, der flettede sig ind mellem hinanden. Skønheden og den korte længde komplementerede hinanden godt. Det fungerede som en fin og enkel appetitvækker: lige akkurat langt nok til etablere en god koncertstemning, men stadig kort nok til at gøre publikum sultne efter mere musik.

Guitaristerne forsvandt hurtigt igen, og museets leder Martin Jespersen gav en kort præsentation af bunkerenes funktion under Den kolde Krig. Herefter fik adjunkt ved Institut for Strategi på Forsvarsakademiet Carina Ann Meyn ordet. Hun holdt et langt og detaljeret foredrag om atomvåbenets historie fra 1944 til vore dage. Hun kom ind på de forskellige statslederes op- og

nedrustningsstrategier, hvordan krigsførelse har ændret sig i takt med opfindelsen af langt mere dødbringende våben, og ikke mindst Trump og adskillige personer fra hans administration, som hun selv har talt med personligt, da de endnu sad i opposition.

Foredraget var interessant og satte fokus på forhold, som mange af de tilstedeværende nok ellers ikke var blevet konfronteret med. Og her ser vi klart, hvad kunsten kan gøre, nemlig sætte fokus på de emner, som ellers bliver ignoreret. Min konklusion var, at idéen med at holde sådan en temaaften i netop Ejbybunkeren var en god idé. Bunkeren tjener stadig som en konkret påmindelse om atomtruslen. For som Carina Ann Meyn sagde, så er atomvåbenpolitikken (modsat tidligere) blevet mere usynlig for den almindelige dansker. Og hvis ikke befolkningen er bevidst om atomvåben-kapløbet, hvem skal så lægge det politiske pres for at forhindre en tredje verdenskrig? Denne bevidsthed kan netop kunsten skabe.

Da disse tanker var blevet sat godt i gang hos publikum, kom ensemblet ind igen, og Henrik Bay Hansen præsenterede aftenens hovedværk: "It is 2 Minutes to Midnight on the Doomsday Clock" af José Luis Hurtado (bevidst udvalgt som en komponist fra New Mexico i USA, hvor den første atombombe blev skabt ved Los Alamos).

Idéen med værket er inspireret af den berømte "Doomsday Clock" fra USA, som blev skabt i 1947 af forskere, som havde været med til at udvikle den første atombombe. Forskerne stiller uret, efter hvor tæt vi er på midnat/dommedag, og indtil videre er uret blevet stillet 24 gange. Således er aftenens værk skrevet til 2 minutter i 12, som er den (under koncertforberedelsen) senest stillede tid. Stykket fungerer som en første sats, og værket vil langsomt blive udvidet med en ny sats for hver gang uret stilles om. Ligeledes vil temaet for koncerterne ændre sig, alt efter hvad der truer verdensfreden. Bliver klimaforandringerne næste gang måske?

Værket startede ud med en højlydt og aggressiv hvislen med munden, en lyd der bredte sig blandt alle guitaristerne. Gennem hele værket sad alle med guitarerne liggende på skødet. Men hurtigt blev tennisbolde placeret på guitarene, og hastigt usynkroniserede, klikkende analoge metronomer og andet invaderede lydbilledet. Der blev trukket i strengene i nedadgående retning, hvilket (bevidst eller ubevidst) ledte mine tanker hen på de uhyggelige varslings sirener, der altid testes første onsdag i maj. Det var på alle måder en visuel og auditiv oplevelse, der indgød en følelse af 2 minutter til dommedag.

Værket følte på mange måder let tilgængeligt i kraft

af dets tydelige effekter og tydelige form. De uhyggelige lyde startede langsomt, bredte sig ud og intensiveredes så til et tydeligt højdepunkt, hvor alle guitaristerne hamrede løs på strengene og kroppen. (Der gik endda senere rygter om, at en enkel guitar ikke klarede mosten). Herefter aftog værket og sluttede med samme brug af hvislen/hvisken, bordtennisbolde og træk i strengene, som det startede med. Det er absolut et værk, som ikke virkede tørt og usammenhængende på det ikke-indviede publikum, som meget anden moderne musik ellers har en tendens til.

Aftenens koncert var min første oplevelse i selskab med det endnu relativt nye ensemble CRAS. Koncerterne er i sandhed konceptbaserede, og der er på alle måder tænkt på hver koncert som en helhedsoplevelse. Det at tænke på andet end kun musikken ved en koncert gør en stor forskel, og man kan sagtens forestille sig, at flere drager fordel af sådanne idéer i fremtiden, også til mere renlivet klassiske koncerter.

Tak for en god aften, og tak til CRAS for at insistere på nye og anderledes kunstoplevelser. ■

En danseforestilling om unge mennesker, sociale medier og mobning

Seks guitarister omkranser en enlig danser, der kæmper desperat for at modstå presset fra omgivelserne og sig selv. Lydoptagelser, hvor elever fra folkeskolen og gymnasiet fortæller om deres egne tanker og erfaringer med sociale medier og mobning, danner en rød tråd gennem forestillingen og giver os et indblik i den verden, der leves lige nu af dem, der er voksne lige om lidt.

Medvirkende:

Clara Wärme Otterstrøm og CRAS Ensemble (Jacob Nørrelund, Mikkel Egelund, Peter Oldrup, Uffe Hansen, Søren Eriksen, Henrik Bay Hansen).

Elektronisk musiker: Aske Knudsen

Komponist: Jan-Inge Wijk

Koreografi: Clara Wärme Otterstrøm

Stemmer: Elever fra Køge Gymnasium, Pedersborg Skole i Sorø og Holluf Pile Skole i Odense.

Tid og sted:

Tirsdag den 14. april 2020 kl. 19:30 (Momentum, Odense).

Onsdag den 15. april 2020 kl. 19:30 (Momentum, Odense).

Fredag den 17. april 2020 kl. 17:00 (Teaterøen, Kbh).

